

22.1.2024

1207/01.04.01.03/2023

Valtiovarainministeriö

VN/24092/2023

Suojelupoliisin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi EU:n kryptovara-asetuksen ja maksun tiedot -asetuksen täytäntöönpanosta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista ja kumottavaksi voimassa oleva laki virtuaalivaluutan tarjoajista. Ehdotuksessa ehdotetaan lisäksi muutettaviksi Finanssivalvonnasta annettua lakia, Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia ja rikoslakia.

Ehdotuksessa on kyse pääosin Euroopan unionin asetusten täytäntöönpanotoimista ja kansallista liikkumavaraa on siten rajoitetusti. Erityisesti maksun tiedot -asetuksen tavoitteena on parantaa varainsiirtojen ja kryptovarojen siirtojen jäljitettävyyttä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi varmistamalla tietojen välittyminen koko maksuketjun ja kryptovarojen siirtoketjun läpi. Kuten esityksen vaikutusarvioinneistakin käy ilmi, koska esitys koskee vain Euroopan unionin alueella toimivia palveluntarjoajia, jää esityksen ulkopuolelle merkittävä määrä olemassa olevia toimijoita ja toisaalta on olemassa riski siitä, että sääntely johtaa toimijoiden siirtymiseen Euroopan ulkopuolelle.

Suojelupoliisi toteaa, että sen kannalta keskeistä on huolehtia Suojelupoliisin riittävästä tiedonsaannista. Suojelupoliisin on tehtävänsä vuoksi eli tässä tapauksessa terrorismin rahoituksen torjumiseksi saatava riittävät tiedot kryptovaroista, jotta asetukselle annettu tavoite toteutuu. Suojelupoliisin tiedonsaannista siviilitiedustelussa on säädetty poliisilain (872/2011) 5 a luvun 50 §:ssä, jonka mukaan Suojelupoliisilla näyttäisi olevan oikeus saada tehtävänsä suorittamiseksi tiedot myös tämän esityksen kohteena olevista kryptovaroista. Ehdotetun lain kryptovarapalvelujen tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista 7 §:ssä puolestaan säädettäisiin, että ”Kryptovarapalvelun tarjoajalla, liikkeeseenlaskijalla, tarjoajalla, toimiluvan saaneella liikkeeseenlaskijalla sen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä taikka yhteenliittymällä on velvollisuus antaa 6 §:ssä tarkoitettuja tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja.” Suojelupoliisi ei ole esitutkintaviranomainen, mutta sen voidaan katsoa olevan pykälässä tarkoitettu muu viranomainen, jolla on lain eli poliisilain 5 a luvun 50 §:n nojalla oikeus saada pykälässä tarkoitettuja tietoja. Tästä syystä myös

Suojelupoliisille on velvollisuus luovuttaa pykälässä tarkoitettuja tietoja tiedonsaantisääntelynsä perustuen. Tästä voisi olla selvyden vuoksi tarpeen lisätä maininta lain yksityiskohtaisiin perusteluihin.

Suojelupoliisi pitää esitystä hyvin valmisteltuna eikä Suojelupoliisilla ole esitykseen liittyen huomautettavaa.

Suojelupoliisin päällikkö

Teemu Turunen

Suojelupoliisin ylitarkastaja

Heli Heikkola

Asiakirja (ID 49144) on sähköisesti allekirjoitettu Suojelupoliisin asiankäsittelyjärjestelmässä 24.1.2024 17.39.48. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.